

látás, a hipnózis, a szuggesztió és az állati lelkibetegségekről szóló fejezetek zárják be. — Aki tanulmányként tud elmerülni valamely könyvnek olvasásában, az bizonyára nagy lelki gyarapodással fog ebben a könyvben is búvárkodni.

DR. GELEI JÓZSEF (Szeged).

CHAPPUIS, P. A.: Die Tierwelt der unterirdischen Gewässer (Die Binnengewässer, III. 1927. pp. 175, Stuttgart, SCHWEIZERBART.)

Egy évvel ezelőtt jelent meg SPANDL-nak ugyanilyen című könyve, amelyet az Állattani Közlemények XXIII. k. 101—102. lapjain ismertettem. Hogy SCHWEIZERBART mégis vállalkozott egy teljesen azonos tárgykörű és ugyancsak német nyelvű munka kiadására, az vagy azt bizonyítja, hogy a munka egészen különlegesen jó, vagy azt, hogy a könyvpiac felvevőképessége ebben az irányban még nincs kimerítve.

En azt hiszem, hogy az utóbbi az ok. SPANDL könyve nagyon jó összefoglaló munka volt, tehát CHAPPUIS-nak a helyzete nem volt könnyű. Mindnyájan, akik CHAPPUIS munkásságát ismerjük és hallottuk készülő könyvéről előlegezett jellemzését, valami egészen jó, briliáns könyvet vártunk. Várakozásunk nem vált valóra teljes mértékben. A felölelt anyag lényegében ugyanaz, mint SPANDL-nál, csak itt-ott megrostálva és újabb adatokkal kibővíve. Az adatok részletezésében kissé részrehajló önmaga javára. A biológiai fejezetekben alig mond valami újat, de az ő speciális kutatási területére (Copepoda) vonatkozó nézetei közlésével hasznos szolgálatot tesz.

Igen érdekesek a földrajzi elterjedést tárgyaló fejezetei. A planáriák, Copepodák, *Asellus*, *Crangonyx*, *Niphargus*, stb. vizsik itt a főszerepet. Fejtegetései általában összehasonlító alakítani és ősföldrajzi alapon nyugszanak és sok eddig tisztázatlan kérdést világítanak meg. Azonban nem zárkozhatom el az elől a megjegyzés elől, hogy nézetei itt-ott függetlenebbek is lehetnének. Amilyen szerencsésnek tartom a *Niphargus*-okra vonatkozó nézetét, annyira elhibázottnak tartom a 144—148. lapon kifejtett magyarázatot a *Crangonyx*-csoport elterjedéséről és főleg a *Synurellá*-tól való leszármazásáról. A *Synurella*-nem bizonyos tekintetben erősen specializált fajokat tartalmaz, t. i. a 3 utolsó potrohszelvényük (urus) ö s s z e n ő t t. A *Paracrangonyx*, *Apocrangonyx*, *Crangonyx*, *Eucrangonyx*, *Metacrangonyx* és *Pseudocrangonyx* nemek fajain a 3 utolsó potrohszelvény s z a b a d, ezek tehát nem származhattak a specializáltabb *Synurellá*-tól, ha csak nem tekintjük a szelvényezettséget másodlagosnak (epistrophogenesis). Erre a körülményre annak idején figyelmeztettem a szerzőt és ennek volt az eredménye a 145. lapon levő jegyzet, amely enyhíteni igyekszik a kérdés éles beállítását. *Boruta* és *Austroniphargus* vonatkozásba hozhatók a *Synurellá*-val, helyesebben annak őseivel.

CHAPPUIS könyve általában nemcsak jó szakkönyv, hanem kellemes olvasmány is, amely szép képeivel is gyönyörködteti az olvasót. Szerencsésen egészíti ki SPANDL könyvét, amellyel együtt biztos alapot ad a földalatti vizek állatvilágát kutató zoológusoknak.

DR. DUDICH ENDRE.

GELEI, J. v.: Der Bau der Tricladenmuskulatur (Zoolog. Anzeiger, 73, 1927, p. 21—32).

A szerző közismert briliáns technikájával készült preparátumai alapján tisztázza a Tricladiák izomzatának ismeretében felmerülő kérdéseket.

DR. DUDICH ENDRE.

HASE, A.: Aufgaben und Einrichtung des Laboratoriums für physiologische Zoologie an der Biologischen Reichsanstalt für Land- und Forstwirtschaft zu Berlin-Dahlem nebst Beschreibung einiger neuer, daselbst gebauter Apparate. (Zoolog. Anzeiger, 73, 1927, p. 151—183).

FRIEDERICH, K.: Das Studium der Entomologie in Rostock. (Zoolog. Anzeiger, 73, 1927, p. 184—192).

Lehet, hogy ez a két cikk szándékosan került egymás mellé, hogy a német kulturfőlnyét mutassa és irigységet keltsen Európában